

Vergaderjaar 2021–2022

21 501-31

Raad voor de Werkgelegenheid, Sociaal Beleid, Volksgezondheid en Consumentenzaken

Nr. 681

BRIEF VAN DE MINISTER VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 26 augustus 2022

Hierbij bied ik u, mede namens de Staatssecretaris van VWS, de geannoteerde agenda voor de informele EU-gezondheidsraad van 7 september a.s. in Praag aan. Ik ben voornemens mij ambtelijk te laten vervangen vanwege conflicterende verplichtingen in het buitenland.

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
E.J. Kuipers

Geannoteerde agenda van de informele EU-gezondheidsraad, 7 september 2022

Beleidsdebat: Kanker en de implementatie van de Europese Beating Cancer Plan

Inleiding

Op de agenda staat een gedachtewisseling over de conclusies van de Expert Conference on Oncology van 13 en 14 juli 2022. Het Voorzitterschap wil tevens het gesprek aangaan over een EU netwerk van Uitgebreide Kankerinfrastructuur (EU Network of Comprehensive Cancer Infrastructure).

Achtergrond

Het Tsjechische voorzitterschap heeft oncologie tot één van de prioritaire thema's gekozen. De inzet van het voorzitterschap is om tijdens de informele Raad steun te verkrijgen voor een gezamenlijke Call to Action. Daarnaast zet Tsjechië zich in om tijdens de formele EU gezondheidsraad van 9 december a.s. een herziene Raadsaanbeveling aan te nemen over kankerscreening. Op 13 en 14 juli organiseerde Tsjechië ter voorbereiding op de informele EU gezondheidsraad een expertbijeenkomst over kanker in Brno. Deze experts hebben een aanzet gedaan voor een niet-bindende «Call to Action» ten aanzien van de Europese aanpak op de preventie, screening en behandeling van mensen met kanker. Het geeft hiermee concrete invulling aan onderdelen van het EU beating cancer plan zoals dat in 2020 door de Europese Commissie werd gelanceerd. De Expert Conference heeft opgeroepen tot drie zaken. Ten eerste roept het op om een EU-breed netwerk van uitgebreide kankerinfrastructuren (Comprehensive Cancer Infrastructures) op te richten die erkende nationale uitgebreide kankercentra en andere bestaande kankerzorgnetwerken in de lidstaten verbindt. Het doel is de verbetering van de toegang van patiënten tot hoogwaardige diagnoses en behandelingen. Ten tweede roept de Call to Action op om de infrastructuur voor kankergegevens (kankerregistraties) en het gebruik ervan te verbeteren. Dit moet onderdeel worden van de European Health Data Space, waarvoor de Europese Commissie een voorstel voor een Verordening heeft gepubliceerd en waarover in de Raad wordt gesproken. Ook het European Cancer Imaging Initiative, een van de vlaggenschip projecten van het European Beating Cancer Plan, moet hier onderdeel van worden. Ten derde roept de Call to Action op om vroege opsporing van kanker te verbeteren, door onder andere het herzien van de Raadsaanbevelingen over kankerscreening uit 2003, een Joint Action om lidstaten te helpen om deze te implementeren en meer in te zetten op onderzoek en bewustwording van burgers.

Lidstaten wordt gevraagd om de Call to Action te ondersteunen.

Daarnaast wordt gevraagd welke stappen als eerste zouden moeten worden genomen door lidstaten om de uitgebreide kankerinfrastructuur op nationaal niveau tot stand te brengen en om gezamenlijke inspanningen bij de totstandbrenging van een EU-netwerk van uitgebreide kankerinfrastructuren te ondersteunen.

Nederlands standpunt

Nederland ziet meerwaarde in het oprichten van een EU-breed netwerk van uitgebreide kankerinfrastructuren en het verbeteren van de Europese infrastructuur voor kankergegevens. De onderhandelingen over het wetgevende voorstel voor een European Health Data Space (EHDS) zijn net begonnen, het kabinet staat in beginsel positief tegenover dat

voorstel. Ook zien we goede mogelijkheden en kansen voor kankergegevens in de EHDS, maar willen daarmee niet te ver vooruitlopen op de onderhandelingen over de EHDS Verordening. Europese samenwerking en uitwisseling komt ten goede aan de kwaliteit van zorg voor de patiënten in de verschillen de EU lidstaten, waaronder Nederland. Het is belangrijk dat bij het opzetten hiervan zoveel mogelijk synergie ontstaat met bestaande Europese samenwerkingsnetwerken zoals de European Reference Networks die zich ook deels op kanker richten. Nederland ziet tevens het belang in van het actualiseren van de aanbevelingen voor kankerscreening op basis van de meest recente wetenschappelijke inzichten en steunt dit initiatief. Nederland heeft momenteel landelijke bevolkingsonderzoeken naar baarmoederhals-, borst- en darmkanker. Het is aan lidstaten zelf om, aan de hand van de nationale context, af te wegen en te besluiten over het al dan niet aanbieden van een landelijk bevolkingsonderzoek voor een betreffende kanker.

Krachtenveld

Er is brede steun in de lidstaten alsook het Europees parlement voor de brede Europese aanpak van kanker. Hiervoor wordt ingezet op verschillende pijlers, zoals het EU beating cancer plan, de EU mission on Cancer als onderdeel van Horizon Europe en de activiteiten onder het Europese gezondheidsprogramma EU4health. Naar verwachting zal er in de verschillen de lidstaten en het Europees parlement derhalve positief worden gekeken naar een verdere concretisering van dit plan op de onderdelen zoals in de Call to Action. Op het moment van schrijven is niet bekend hoe andere lidstaten de Call to Action beoordelen.

Beleidsdebat: Raadsconclusies over vaccineren

Inleiding

Op de agenda staat een gedachtewisseling over vaccinaties en bijdrage van de vaccinatiegraad aan het voorkomen van ziekte en het verbeteren van de publieke gezondheid.

Achtergrond

Vaccinatie is één van de meest effectieve gereedschappen in het voorkomen van infectieziekten. Het voorzitterschap is voornemens later in haar voorzitterschap Raadsconclusies voor te stellen over dit onderwerp, met speciale aandacht voor verhoging van de vaccinatiegraad. Ter voorbereiding daarvan vraagt zij lidstaten te discussiëren over twee specifieke thema's. Allereerst over het tegengaan van desinformatie over vaccinatie. Het voorzitterschap vraagt ook of lidstaten voorstander zijn van het ontwikkelen van een gemeenschappelijke vaccinatie kaart gezien het succes van het EU Digitaal Corona Certificaat. Het voorzitterschap is tot slot voornemens te praten over aankomende dreigingen die met vaccinatie voorkomen kunnen worden.

Nederlands standpunt

Virussen houden zich niet aan grenzen. De diverse uitbraken van door vaccinatie vermijdbare ziekten in de wereld tonen het belang van versterking van nationale vaccinatieprogramma's en internationale samenwerking op dit vlak. Daarom is er een duidelijke toegevoegde waarde voor gemeenschappelijke en gecoördineerde Europese preventie, monitoring en actie, in nauwe samenwerking met het Europees Centrum voor Ziektepreventie en -bestrijding (ECDC) en andere Europese agent-

schappen. Nederland staat daarom achter de ambitie van het voorzitterschap om Raadsconclusies voor te stellen op het terrein van vaccinaties. In het bijzonder onderschrijft het kabinet de aandacht voor terughoudendheid tegenover vaccins en misvattingen met betrekking tot vaccinatie. Dit sluit ook aan bij de aandacht die het kabinet heeft voor de terughoudendheid die er in de Nederlandse samenleving bestaat over het nut en de meerwaarde van vaccinaties. Dit doen we op nationaal niveau via de aanpak «Vol vertrouwen in vaccinaties».

Het digitaliseren van gezondheidsgegevens, waaronder vaccinatiegegevens, kan helpen bij het verlenen van betere zorg. Daarom zetten wij in Nederland in op betere registratie en gegevensuitwisseling van gezondheidsgegevens tussen zorgverleners en burgers, met als doel burgers inzage te geven in de eigen vaccinatiegegevens. Dit gebeurt onder andere door het ontsluiten van vaccinatiegegevens naar Persoonlijke Gezondheidsomgevingen (PGO's). Op dit moment is de meerwaarde van een gemeenschappelijke Europese vaccinatiekaart niet evident. Het kabinet wacht verdere uitwerking en eventuele voorstellen voor een gemeenschappelijke Europese vaccinatiekaart af en zal deze – indien aan de orde – zorgvuldig in overweging nemen. Eventuele standpunten zullen te zijner tijd met uw Kamer worden gedeeld.

De grootste gezondheidsdreigingen die mogelijk voorkomen kunnen worden met vaccinatie zijn nieuwe opkomende virussen of mutaties van reeds voorkomende virussen. Het is van essentieel belang dat wij daar goed op voorbereid zijn. Covid-19 en apenpokken zijn twee recente voorbeelden hiervan.

Krachtenveld

Diverse lidstaten hebben te maken met een dalende vaccinatiegraad. Het initiatief tot Raadsconclusies van het voorzitterschap sluit aan bij onder andere de Raadsaanbevelingen die onder het Oostenrijks voorzitterschap eind 2018 zijn aangenomen en de uitkomsten van de Europese Joint Action on Vaccination (2017–2021). Naar verwachting zullen de lidstaten ook hun waardering voor het initiatief kenbaar maken.

Beleidsdebat: De crisis in Oekraïne en de impact daarvan op volksgezondheid in de Unie

Inleiding

Het voorzitterschap heeft een gedachtewisseling geagendeerd over de impact van de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne op het Oekraïens gezondheidstelsel.

Achtergrond

Het voorzitterschap is voornemens te spreken over hoe zorgbehoevende Oekraïners op een veilige wijze terug kunnen keren naar Oekraïne wanneer dit aan de orde is. Het gesprek zal zich verder richten op de wederopbouw van Oekraïne en hoe de verschillende lidstaten en de EU zich hiervoor inzetten.

Nederlands standpunt

Nederland staat solidair met Oekraïne. Zoals reeds aangekondigd door de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking in de Stand van zaken Oekraïne brief van 6 juli jl., (Kamerstuk 36 045, nr. 105) beraden we ons hoe we het beste steun kunnen verlenen. Dit zal gewogen worden aan de hand van de expliciete verzoeken die wij mogelijk zullen

ontvangen van de Oekraïense autoriteiten en moeten passen in een internationaal gecoördineerde aanpak van de wederopbouw. De wederopbouw van de gezondheidszorg in Oekraïne is onlosmakelijk verbonden aan de terugkeer van zorgbehoevende Oekraïners naar Oekraïne. De Minister voor BHOS heeft de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland reeds opdracht gegeven publiek-private platforms op te richten om de Nederlandse inzet op het gebied van het maatschappelijk middenveld en het bedrijfsleven verder te coördineren, ook op het gebied van gezondheidszorg. VWS zal actief onderdeel zijn van dit platform en zich inzetten voor het betrekken van niet alleen het bedrijfsleven, maar ook de gezondheidssector in den brede, waaronder zorgverleners, voor het delen van expertise. Een goede overdracht is onderdeel van kwalitatief goede zorg en wordt door de zorgprofessionals geregeld

Krachtenveld

Europa staat als geheel solidair met Oekraïne. Naar verwachting zullen de lidstaten dit ook kenbaar maken in hun interventies. Het belang van Europese en mondiale coördinatie in de wederopbouw van Oekraïne wordt ook breed gedeeld.